

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ คุณธรรม มีคุณลักษณะที่สังคมพึงประสงค์ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และจากเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพทำให้การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานการศึกษากลายเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของสถานศึกษาในการพัฒนามนุษย์ ซึ่งการที่จะประเมินว่าการจัดการศึกษามีคุณภาพเพียงใดนั้นสามารถประเมินได้จากคุณภาพของมนุษย์ที่เป็นผลผลิตของการศึกษา แต่โดยภาพรวมคุณภาพการจัดการศึกษาของไทยยังคงเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนยังไม่เป็นที่พึงพอใจของสังคมซึ่งมีสาเหตุสำคัญ ๆ หลายประการ แต่สาเหตุหนึ่งมาจากการขาดความตระหนักและไม่ให้ความสำคัญในเรื่องการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง ดังนั้นทางออกของปัญหาดังกล่าว คือ การประกันคุณภาพการศึกษา โดยระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้กำหนดให้มีกลไกการประเมินทั้งประเมินเพื่อตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและการประเมินเพื่อให้ได้การรับรองคุณภาพการศึกษา ซึ่งปัจจุบันในวงการการศึกษาของประเทศไทยมีความตระหนักและตื่นตัวในการดำเนินงานประกันคุณภาพศึกษามากขึ้น และสะท้อนออกมาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อใช้เป็นกลไกในการผดุงรักษาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษานั้น บุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาทุกคนล้วนมีบทบาทและความสำคัญในการมีส่วนร่วมดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา แต่ปัจจุบันการประกันคุณภาพการศึกษา

ยังพบว่ามีสถานศึกษาหลายแห่งดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องมาจากบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินน้อยไม่ชัดเจน และจากมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้เปลี่ยนแปลงไปจากมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบสอง (พ.ศ.2549-2553) ที่มี 14 มาตรฐาน 60 ตัวบ่งชี้ มาเป็น 4 มาตรฐาน 12 ตัวบ่งชี้ ทำให้บุคลากรในโรงเรียนบ้านดุงดิ่งมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ชัดเจนและคลาดเคลื่อนในรายละเอียดของมาตรฐานและกลุ่มตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ดังที่ จูไร ตานานนท์ (2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการเห็นว่าการประเมินคุณภาพภายใน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพ และเกณฑ์การประเมินยังขาดตัวบ่งชี้ที่เป็นมาตรฐาน และเสนอแนะว่า ควรอบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพให้มีความรู้เกี่ยวกับการประกันและการประเมินคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ควรให้ทุกฝ่ายในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการทำงานเพื่อพัฒนาโรงเรียนต่อไป อีกทั้ง สงกรานต์ เดชปัญญา (2543) ได้ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมผู้บริหารและครูผู้สอนมีการรับรู้และเข้าใจปานกลางเท่ากัน โดยผู้บริหารมีการรับรู้และเข้าใจมากในเรื่องการประเมินมาตรฐานการบริหารโรงเรียน การประเมินมาตรฐานการเรียนการสอนและฝ่ายบริหาร ส่วนครูผู้สอนมีการรับรู้และเข้าใจมากในเรื่องนำผลจากการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ในขณะที่เดียวกันครูและผู้บริหาร โรงเรียนได้เสนอให้โรงเรียนมีการพัฒนาและเตรียมความพร้อมในทุกด้าน เช่น อาคารสถานที่ สื่อ-อุปกรณ์ บุคลากร สอดคล้องกับ อเนก ตาเจริญเมือง (2547) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า บุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญ ไม่เข้าใจขั้นตอนการระบบ วิธีการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งการแก้ไขปัญหาคือ ทุกฝ่ายควรจัดทำระบบและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน จัดอบรม หรือจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้ศึกษา และ ถิรนนท์ ปาลี (2553) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพระบบการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่ พบว่า หน่วยงานจะต้องสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรในการจัดทำแผนพัฒนา

การประกันคุณภาพการศึกษา สนับสนุนให้บุคลากรอบรมเพิ่มพูนความรู้ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา สนับสนุนให้บุคลากรมีทักษะในการทำงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากร ได้รับการพัฒนาฝึกอบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนความรู้กับหน่วยงานอื่นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดจนปลูกฝังให้รับรู้กระบวนการทำงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมให้นำเอาระบบการประกันคุณภาพมาใช้ในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และชี้ให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างงานประกันกับงานอื่น ๆ เช่น นโยบายและแผน และเชื่อมโยงให้เห็นถึงประโยชน์ของการนำไปใช้เพื่อการพัฒนาหน่วยงานและพัฒนาตนเองต่อไป

ทั้งนี้ โรงเรียนบ้านดุงดิง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินการจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนนักเรียนและหน่วยงานในชุมชน ร่วมกันวิเคราะห์สถานศึกษา เพื่อจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีการส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ติดตามผลการดำเนิน โครงการและกิจกรรมตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการตรวจสอบผลของการจัดการศึกษาว่าบรรลุผลตามมาตรฐานในระดับใด อย่างไร โดยพิจารณาตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณา ซึ่งมีการแบ่งงานออกเป็น 3 ฝ่ายงาน ได้แก่ ฝ่ายประเมินมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ฝ่ายประเมินมาตรฐานด้านการจัดการเรียนรู้ และฝ่ายประเมินมาตรฐานด้านบริหารจัดการศึกษาด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่ง ได้ดำเนินการประเมิน 2 ภาคเรียน เน้นการประเมินจากสภาพจริง จากนั้นนำผลการประเมินทั้ง 2 ภาคเรียนมาวิเคราะห์เป็นค่าเฉลี่ย โดยตลอดการดำเนินการประเมินผู้บริหาร โรงเรียนจะมีการติดตามผลการประเมินอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถสรุปจุดเด่น จุดที่ต้องพัฒนา ทิศทางการพัฒนา และจัดทำเป็นรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report: SAR) เป็นรายปี เพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชนและเป็นเอกสารสำคัญในการดำเนินการในการประกันคุณภาพในปีต่อไป และผลจากการได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. รอบสอง เมื่อปี พ.ศ. 2552 ได้รับข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาสถานศึกษาจากการประเมินภายนอก 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างเป็นระบบ และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สำหรับด้านครูผู้สอน ครูควรจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอควรมีเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลายสามารถวัดผลประเมินผลได้ตามสภาพจริง และควรจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพครบถ้วนตามหลักสูตรทุกกลุ่มสาระ และด้านผู้บริหารสถานศึกษาควรริเริ่มแนวทางการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความเป็นนิวัตบุคคล ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อเป็นการสร้างความตระหนัก พัฒนาและส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

และเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ภายในปี พ.ศ.2556 ของโรงเรียนบ้านดุงดิงจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และให้บุคลากรในโรงเรียนบ้านดุงดิงสามารถดำเนินงานเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เกิดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา 4 มาตรฐาน และกลุ่มตัวบ่งชี้ 3 กลุ่มตัวบ่งชี้ คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน (8 ตัวบ่งชี้) กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ (2 ตัวบ่งชี้) และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม (2 ตัวบ่งชี้) รวมทั้งหมด 12 ตัวบ่งชี้ รูปแบบการประเมิน 5 รูปแบบ เกณฑ์การพิจารณาและการให้คะแนนแต่ละตัวบ่งชี้ แนวทางการรับรองมาตรฐานคุณภาพสถานศึกษา 2 แนวทาง คือ การรับรองมาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการประเมินแบบโดดเด่น และเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพของสถานศึกษา จำนวน 5 ระดับคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ทางโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมตามเกณฑ์มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้ตามสภาพปัจจุบัน ปัญหา และศักยภาพของสถานศึกษา เช่นที่ วันทนีย์ อินทร์บุรี (2548) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า ภาพรวมของการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีความพร้อมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ทั้งในด้านผู้เรียน ด้านผู้บริหารและด้านครู และพบปัญหาในด้านครูคือ ครูขาดการพัฒนาด้านความรู้และวิทยาการด้านใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ขาดสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ครูมีตำแหน่งในการทำงานมากเกินไปไม่มีเวลาให้กับการเรียนการสอน ครูขาดผู้เชี่ยวชาญที่จะให้คำปรึกษาแนะนำ ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะให้ครูทุกคนได้รับการอบรมเพื่อรับความรู้และวิทยาการด้านใหม่ ๆ บ้าง

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาความพร้อมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอกกรอบสามของโรงเรียนบ้านดุงดิง อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อช่วยให้สถานศึกษาได้ทราบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ระดับความรู้ความเข้าใจและความต้องการของบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ความพร้อม ปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอกกรอบสามของสถานศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานในปัจจุบันของบุคลากรทางการศึกษาด้านประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินภายนอกกรอบสามของโรงเรียนบ้านดุงดิง อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจและความต้องการของบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสามของโรงเรียนบ้านตุงตุง อำเภอมวกก่อ จังหวัดเชียงใหม่

3. เพื่อศึกษาความพร้อมตามเกณฑ์การรับการประเมินภายนอก รอบสามของโรงเรียนบ้านตุงตุง อำเภอมวกก่อ จังหวัดเชียงใหม่

4. เพื่อศึกษาปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสามของโรงเรียนบ้านตุงตุง อำเภอมวกก่อ จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านตุงตุง อำเภอมวกก่อ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 20 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. สภาพการดำเนินงานในปัจจุบันของบุคลากรทางการศึกษาด้านประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสามของโรงเรียนบ้านตุงตุง อำเภอมวกก่อ จังหวัดเชียงใหม่ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของกระทรวงศึกษาธิการ ในมาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ.2554 - 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในมาตรฐานที่ 4 ตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายใน โดยสถานศึกษา และต้นสังกัด

2. ระดับความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสามของโรงเรียนบ้านตุงตุง อำเภอมวกก่อ จังหวัดเชียงใหม่ ใน 3 ด้าน คือ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพ

3. ระดับความต้องการของบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบสามของโรงเรียนบ้านตุงตุง อำเภอมวกก่อ จังหวัดเชียงใหม่

4. ความพร้อมตามเกณฑ์การรับการประเมินภายนอกของโรงเรียนบ้านตุงตุง อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ และให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของกระทรวงศึกษาธิการ ใน 5 ด้าน คือ คุณภาพผู้เรียน การจัดการศึกษา การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ อัตลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรการส่งเสริม

5. ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เพื่อรองรับการประเมินภายนอกของโรงเรียนบ้านตุงตุง อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตำแหน่ง
2. วุฒิทางการศึกษา
3. ประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
4. ประสบการณ์ในการได้รับการอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
5. สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อการประเมินภายนอกของโรงเรียนบ้านตุงตุง อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

6. ความต้องการของบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกของโรงเรียนบ้านตุงตุง อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

7. ความพร้อมในการรับการประเมินภายนอกของโรงเรียนบ้านตุงตุง อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

8. ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอกของโรงเรียนบ้านตุงตุง อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

นิยามศัพท์เฉพาะ

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การควบคุม การตรวจสอบติดตาม และการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทำโดยบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง กระบวนการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งกระทำโดยหน่วยงานหรือกลุ่มบุคคลภายนอกสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพ การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา

กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินภายใต้ภารกิจของสถานศึกษา โดยกำหนดตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินบนพื้นฐานที่ทุกสถานศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ ซึ่งสามารถชี้ผลลัพธ์และผลกระทบได้ดี และมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่พัฒนามาจากรอบแรกและรอบสอง

กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลผลิตตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา รวมถึงความสำเร็จตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่มุ่งประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อร่วมชี้แนะ ป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมตามนโยบายของรัฐ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตามกาลเวลาและปัญหาสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีเป้าหมายที่แสดงถึงความเป็นผู้ช่วยเหลือสังคมและแก้ปัญหาสังคมของสถานศึกษา

การประเมินภายนอก รอบที่สาม หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา กระบวนการติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ในรอบที่สาม (พ.ศ.2554-2558) เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาในการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

ความพร้อม หมายถึง ผลการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นอยู่กับเกณฑ์ของสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งระบุไว้ในเกณฑ์มาตรฐานของ โรงเรียนตามการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายว่าตนมีความพร้อมที่จะดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาได้ดี

สภาพการดำเนินงานในปัจจุบันของบุคลากรทางการศึกษาด้านประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ความเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านตุงดิง

ระดับความรู้ ความเข้าใจและความต้องการของบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีต่อระดับความรู้ ความเข้าใจและความต้องการในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอกกรอบสามของโรงเรียนบ้านตุงตุง

การเตรียมความพร้อมการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีต่อการเตรียมความพร้อมการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนบ้านตุงตุง

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตรงตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เป็นข้อมูลพื้นฐานที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาและแก้ไขปัญหา วางแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษา บุคลากรและสถานศึกษาให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีคุณภาพยั่งยืน

2. สถานศึกษามีความพร้อมรองรับการประเมินภายนอกกรอบสามจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545